

U P U T E ZA IZRADU PRIJEDLOGA PRORAČUNA OPĆINE RAŽANAC ZA
RAZDOBLJE 2025. - 2027. GODINE

1. ZAKONSKI OKVIR

Sukladno novom Zakonu o proračunu („Narodne novine“, br.144/21), Ministarstvo financija je sastavilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te ih dostavilo svim županijama, gradovima i općinama, kako bi se na temelju istih izradile Upute za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Rokovi i metodologija za izradu prijedloga proračuna utvrđeni su Zakonom o proračunu.

Pri izradi prijedloga proračuna/financijskih planova potrebno je koristiti i odredbe podzakonskih akata: Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, te Zakona o fiskalnoj odgovornosti kojim se određuju pravila kojima se ograničava potrošnja i jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora.

Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno proračunskog korisnika odgovoran je za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana.

Odsjek za financije, proračun i nadzor sukladno odredbama članka 26. Zakona o proračunu izradio je **Upute za izradu prijedloga Proračuna Općine Ražanac za razdoblje 2025.-2027. godine** (dalje u tekstu :Upute) koje sadrže:

- temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna Općine Ražanac
- opis planiranih politika Općine Ražanac
- procjenu prihoda/primitaka i rashoda/izdataka proračuna Općine Ražanac za sljedeće tri godine
- način izrade prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika Općine Ražanac
- terminski plan za izradu proračuna i prijedloga financijskih planova proračunskih korisnika

Ove odredbe odnose se na proračunske korisnike Općine Ražanac.

Upute s obrascima potrebnim za izradu proračuna i financijskih planova proračunskih korisnika objavit će se na web stranicama Općine Ražanac <http://www.opcina-razanac.hr> - Upute za izradu prijedloga Proračuna Općine Ražanac za razdoblje 2025.-2027. godine.

Na web stranici Ministarstva financija (pod Istaknute teme/ Lokalna samouprava/ Upute za izradu proračuna JLP(R)S) do dana sastavljanja ovih Uputa **nisu** objavljene Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2025.-2027. godine. Upravni odjel za financije, proračun i nadzor će napraviti dopunu ove Upute i dostaviti proračunskim korisnicima ukoliko to bude potrebno, odnosno ako u uputi Ministarstva financija bude novosti koje treba ugraditi u proračun i financijske planove.

2. TEMELJNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026.

Sukladno članku 26. Zakona o proračunu uputa koju izrađuje JLP(R)S sadrže temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna. Krajem travnja 2024. Vijeće EU-a donijelo je zakonodavne akte kojima će se reformirati okvir gospodarskog i fiskalnog upravljanja Unijom. Navedeni kalendar već za planiranje 2025.-2027. neće vrijediti.

Države članice trebaju pripremiti nacionalni srednjoročni fiskalni strukturni plan koji obuhvaća razdoblje od četiri do pet godina, a ne kao što je kod nas trogodišnji plan. Državama članicama u kojima javni dug premašuje 60% BDP ili u kojima državni deficit premašuje 3% BDP-a dostaviti će se „referentni smjer kretanja“ za kretanje neto rashoda. Novim pravilima treba potaknuti strukturne reforme i javna ulaganja kojima se potiču održivost i rast. Do kraja četverogodišnjeg razdoblja fiskalne prilagodbe uvjerljivo treba smanjiti javni dug.

Kako Vlada Republike Hrvatske nije donijela Program stabilnosti Republike Hrvatske za slijedeće srednjoročno razdoblje 2025.-2027, kojim se uređuje makroekonomski i fiskalni okvir u nastavku se daje prikaz dostupnih makroekonomskih projekcija za 2025.-2026., koje je objavila HNB u svom priopćenju iz lipnja 2024. godine.

3. OPIS PLANIRANIH POLITIKA OPĆINE RAŽANAC

Strateško planiranje i razvoj Općine Ražanac u razdoblju 2025. do 2030. godine temeljit će se na postavljenom strateškom okviru prioriteta definiranog Nacionalnom razvojnom strategijom (NRS Hrvatska 2030.) Ravnomjerni regionalni razvoj-Jaćanje regionalne konkurentnosti. Kao prioritet za mjere koje će biti definirane unutar provedbenog programa u obzir će se uzeti i zavisni Programi definirani od strane Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU koji će i biti izvorišni nositelji razvoja Općine Ražanac.

Prema sveobuhvatnom gledištu na infrastrukturna i lokacijska obilježja, potrebe zajednice, swot analizu, a uzevši u obzir i vodeći se za proračunom kao temeljnim financijskim dokumentom Općine Ražanac, nacionalnom strategijom kao temeljnim smjernim dokumentom razvoja Republike Hrvatske te prioritetima definiranim županijskom razvojnom strategijom.

Općina Ražanac definira sljedeće mjere provedbenog programa uz donošenje projekata budućeg razvoja:

- Infrastrukturno održavanje
- Poljoprivredno-gospodarski i turistički razvoj
- Planiranje uređenja naselja, stanovanja i prostora
- Odgoj, obrazovanje i briga o djeci
- Socijalna i zdravstvena skrb
- Kultura, sport i mladi u zajednici
- Protupožarna i civilna zaštita
- Razvoj i izgradnja širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža

Mjere i aktivnosti definirane provedbenim programom Općine Ražanac provodit će se kroz godišnje realizacije proračunskih stavaka. Uz provođenje aktivnosti definiranih pojedinom

mjerom naglasak načelnika Općine Ražanac biti će na projektima budućeg razvoja Općine-kapitalnim ulaganjima za ostvarenje buduće korisnosti.

Provedbeni program kao kratkoročni akt strateškog planiranja donosi se za vrijeme trajanja mandata načelnika i vrijedi za taj mandat.

4. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA OPĆINE RAŽANAC

U izradi proračuna i financijskih planova za 2025. godinu primjenjuju se odredbe Zakona o proračunu i podzakonski akti kojima se regulira provedba navedenoga Zakona.

Proračun općine sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. *Pod financijskim planovima proračunskih korisnika podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela općine.*

Metodologija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba navedenoga Zakona. Do donošenja novih podzakonskih akata i u ovom proračunskom ciklusu koriste se Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine, br. 26/10, 120/12 i 1/20) i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20, 158/23).

Proračunski korisnici Općine Ražanac obvezni su izrađivati financijske planove u skladu s odredbama Zakona o proračunu te se pridržavati ovih Uputa i Uputa za izradu proračuna JLP(R)S-a za razdoblje 2024.-2026. Ministarstva financija.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. Pod financijskim planovima proračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

5. PROCJENA PRIHODA I PRIMITAKA, RASHODA I IZDATAKA

5.1. Opće odrednice

Kod procjene prihoda na proračun općine treba uzeti u obzir paket mjera Vlade RH radi ublažavanja globalnih poremećaja na tržištu energenata i rasta cijena. Cilj paketa mjera je snažno zaštititi građane, ustanove i poduzeća kako bi se očuvao standard građana, osiguralo funkcioniranje javnih ustanova i **zadržao visoki rast gospodarstva**, čemu je pridonijela i **izvorsna turistička sezona**.

5.2. Procjena prihoda i primitaka

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutra općeg proračuna očekuju se u većem iznosu u narednom trogodišnjem razdoblju s obzirom da je Općina Ražanac aplicirala za sredstva iz fondova Europske unije. Na proračun Općine Ražanac imat će utjecaj prijedlog novog kruga porezne reforme koji između ostalog uključuje veće oporezivanje nekretnina koje ne služe za

stalno stanovanje ili dugotrajan najam, nastavak poreznog rasterećenja dohodaka.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada postupno će se u narednom razdoblju povećavati s obzirom da je proces legalizacije nezakonito izgrađenih stambenih zgrada biti pri kraju, stoga se ne očekuje znatno povećanje prihoda od komunalnog doprinosa povezanog s legalizacijom objekata. S druge strane očekuje se povećanje prihoda od komunalnog doprinosa za novogradnju zbog povećanog broja izdanih građevinskih dozvola.

Bitno je istaknuti da pri izradi proračuna uz smjernice kretanja prihoda i rashoda, općina izrađuje plan rashoda uzimajući u obzir vlastite gospodarske i društvene specifičnosti te pridržavajući se Zakona o proračunu i Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Uz redovite rashode i izdatke, nastavit će se realizacija planiranih i započetih projekata kroz naredne godine, bilo radovima ili izradama projektnih dokumentacija.

S obzirom na povećanje broja zaposlenih i projicirani rast BDP od 3,2% za 2025., procjenjuje se kako će proračunski prihodi u sljedećem razdoblju biti uvećani za 2 % u odnosu na Druge Izmjene i dopuna proračuna za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu.

Procjena kretanja općih prihoda u odnosu na prethodnu godinu je sljedeća:

2025.	2 %
2026.	2 %
2027.	2 %

Planiranje lokalnih poreza i ostalih prihoda ovisi o osnovici, broju obveznika i stopama te njihovoj naplati.

Zakonom je propisano da svi prihodi i primici te rashodi i izdaci moraju biti utvrđeni u proračunu te proračun mora biti uravnotežen.

IF	Vrsta prihoda	Plan za 2025.	Plan za 2026.	Plan za 2027.
1	Izvorni prihodi	2.360.951,16	2.408.170,18	2.456.333,59
2	Prihodi po posebnim propisima	177.225,00	180.769,50	184.384,89
3	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	596.700,00	608.634,00	620.806,68
	UKUPNO	3.134.876,16	3.197.573,68	3.261.975,26

5.3. Planiranje rashoda i izdataka

Rashodi i izdaci proračuna i proračunskih korisnika trebaju se zasnivati na analizi stanja rashoda i izdataka u tekućoj godini te planu osnovnih obveznih rashoda i izdataka u skladu s realnom procjenom proračunskih prihoda i primitaka. Prilikom rasporeda prihoda i primitaka po izvorima potrebno je poštovati najprije sve zakonske obveze općine kao jedinice lokalne samouprave, zatim ugovorne obveze, te ostale obveze, a sve sukladno Programu rada za 2025. godinu.

6. METODOLOGIJA IZRADE FINANCIJSKIH PLANOVA

Proračunski korisnici obvezni su izrađivati financijske planove u skladu s odredbama Zakona o proračunu te pridržavati se ovih Uputa.

Proračun općine sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna.

6.1. Prijedlog financijskog plana proračunskog korisnika

Sukladno Zakonu o proračunu financijski plan proračunskog korisnika sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, te sadrži:

- a) opći dio
- b) posebni dio
- c) obrazloženje općeg i posebnog dijela financijskog plana.

Tablica 2. Sadržaj financijskog plana proračunskog korisnika

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	-ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine -ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovine i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	-ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine -ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	-ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	-ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	-ako proračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi -ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj

		proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika	-rashodi i izdaci iskazani po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	-obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana -obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

1. Promjene u financijskom planu proračunskog korisnika koje se odnose na financiranja iz općih prihoda i primitaka, odnosno iz nadležnog proračuna **nisu moguće bez suglasnosti općine.**

2. Izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika vezane uz „*fleksibilne*“ *izvore* (vlastite i namjenske prihode i primitke) moguće je urediti na različite načine te o tome ***treba obavijestiti općinu.***

Važno je istaknuti da proračunski **korisnik mora planirati sve svoje prihode i primitke, te rashode i izdatke po svim propisanim klasifikacijama.**

Bez obzira na način podmirivanja rashoda (sa računa općine ili sa vlastitog računa) to su uvijek rashodi korisnika i kao takvi moraju biti iskazani u financijskim planovima korisnika **po izvorima financiranja**, a kasnije u njegovim knjigovodstvenim evidencijama te financijskim izvještajima.

Proračun Općine Ražanac za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu usvajaju se na razini skupine računskog plana (druga razina ekonomske klasifikacije).

6.2. Izrada obrazloženja financijskog plana

U skladu s člankom 36. Zakona o proračunu proračunski korisnici su dužni izraditi obrazloženje prijedloga financijskog plana koji se sastoji od:

- općeg dijela financijskog plana
- posebnog dijela financijskog plana

Kao što je i ranije navedeno novim Zakonom o proračunu obrazloženje postaje sastavni dio Proračuna.

Obrazloženje općeg dijela financijskog plana *proračunskog korisnika* sadrži:

- obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka
- obrazloženje prenesenog manjka odnosno viške financijskog plana, u slučaju da isti postoji

Obrazloženje posebnog dijela financijskog plana proračunskog korisnika sastoji se od:

- obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata

zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada.

Budući se financijski plan, odnosno proračun čiji se posebni dio sastoji od financijskih planova proračunskih korisnika, **usvaja za trogodišnje razdoblje važno** je kroz obrazloženje postići da se proračunski dokumenti pažljivo objašnjavaju, od godine do godine.

Proračunski korisnici obrazloženje financijskog plana dostavljaju Odsjeku za financije, proračun, nadzor i javnu nabavu koja izrađuje objedinjeno obrazloženje financijskog plana za odjel i proračunske korisnike iz svoje nadležnosti.

6.3. Visina financijskog plana proračunskog korisnika

Sukladno Zakonu o proračunu upute sadrže i visinu rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka te namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije raspoređenu na:

a) visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa – limit 1

b) visinu rashoda potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti – limit 2

Visina rashoda za Dječji vrtić Ražanac je sljedeća:

Tekući plan 2024. godina	2025. godina u eurima			2026. i 2027. godina u eurima		
	Limit 1.	Limit 2.	Ukupno	Limit 1.	Limit 2.	Ukupno
156.400,00 eura	160.000,00	0,00	160.000,00	162.000,00	0,00	162.000,00

Visina rashoda za Knjižnicu Jurja Barakovića je sljedeća:

Tekući plan 2024. godina	2025. godina u eurima			2026. i 2027. godina u eurima		
	Limit 1.	Limit 2.	Ukupno	Limit 1.	Limit 2.	Ukupno
53.120,00 eura	55.000,00	0,00	55.000,00	60.000,00	0,00	60.000,00

7. ROKOVI ZA PREDLAGANJE I DONOŠENJE FINACIJSKIH PLANOVA I PRORAČUNA ZA 2025.- 2027. GODINU

1. Rok za dostavu financijskih planova proračunskih korisnika Općini Ražanac je 20. 10. 2024. godine.

2. Odsjek za financije, proračun, nadzor u razdoblju od 21. 10. - 25. 10. 2024. izvršiti će se uvrštavanje zahtjeva sa procijenjenim proračunskim prihodima.

3. Od 26.10.- 31.10.2024. izvršit će se uravnoteženje prihoda i rashoda proračuna Općine Ražanac za 2025. godinu i projekcija za 2026. i 2027. godinu.

4. Konačna izrada Nacrta prijedloga Proračuna za 2025., i projekcija za 2026.- 2027. te Nacrt prijedloga Odluke o izvršavanju proračuna za 2025. treba biti izrađena od strane Odsjeka za financije, proračun, nadzor i javnu nabavu u vremenskom razdoblju **od 01.11. – 10.11.2024.,** zajedno sa svim ostalim obveznim planovima i **dostavljena načelniku na prihvatanje.**

Rok za predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskog korisnika dan je u *tablici 4.*

Tablica 4. Predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih korisnika

TKO?	KOME?	ROK	NAPOMENA
Čelnik proračunskog korisnika	Upravno vijeće tijelu	20. listopada 2024.	Prije dostave prijedloga financijskog plana Općini Ražanac, čelnik proračunskog korisnika obvezan je prijedlog plana uputiti upravljачkom tijelu na usvajanje , ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika
Proračunski korisnik (Knjižnica Jurja Barakovića, Dječji vrtić Ražanac)	Upravni odjel za opće, pravne i ekonomske poslove		
Upravni odjel za opće, pravne i ekonomske poslove	Izvršno tijelo - načelnik	10. studenog 2024.	Upravni odjel za opće, pravne i ekonomske poslove izrađuje nacrt proračuna te ga dostavlja načelniku
Načelnik	Predstavničko tijelo – Općinsko vijeće	30. studenog 2024.	Načelnik utvrđuje prijedlog proračuna i podnosi ga predstavničkom tijelu na donošenje
Općinsko vijeće		Do kraja tekuće 2024.	Predstavničko tijelo donosi proračun za 2025. godinu i projekcije za 2026. i 2027. godinu do kraja tekuće 2024. godine, u roku koji omogućuje primjenu proračuna od 1. siječnja 2025. godine

U slučaju da postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu, kojeg je donijelo Općinsko vijeće, u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljачkog tijela, **tada je Upravni odjel za opće, pravne i ekonomske poslove dužan obavijestiti proračunskog korisnika o promjenama financijskog plana koji je sadržan u proračunu u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana.** Ako dođe do navedene situacije, upravljачko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu kojeg je donijelo predstavničko tijelo.

1. PREUZIMANJE MATERIJALA- WEB STRANICA OPĆINE RAŽANAC

Na Internet stranici Općine Ražanac: <https://www.opcina-razanac.hr/> - nalaze se:

1. Upute za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika Zadarske županije za razdoblje 2025. 2027.,
2. Prilog 1. - Model prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika proračuna

KLASA : 400-01/24-01/189

URBROJ: 2198-11-03-24-1

Ražanac, listopad 2024. godine